

Sostenibilitat lingüística

40. Assertivitat lingüística. Primers contactes. Raons dels parlants nous per usar el català. Reaccions dels intel·locutors

Quan els parlants arriben a no abandonar innecessàriament l'ús de la llengua pròpia, i s'hi senten totalment còmodes, es parla d'**assertivitat lingüística**, la situació en què es troben els parlants de llengües no minoritzades.

L'assertivitat ens permet expressar què volem (interessos, desitjos, necessitats...), amb opcions d'aconseguir-ho, sense atacar, sense manipular, etc.

Amb l'objectiu de millorar l'**assertivitat lingüística** de les persones que volen viure en català i sentir-se còmodes quan mantenen la llengua amb qualsevol interlocutor, encetam una sèrie de sis articles, el contingut dels quals s'ha extret bàsicament —i amb alguna adaptació— del llibre *Sortir de l'armari lingüístic*, de Ferran Suay i Gemma Sanginés.

En aquest primer article volem destacar tres aspectes: la importància de parlar català en els **primers contactes** amb persones que no coneixem, les **raons** per les quals els parlants nous adopten el català i les **reaccions** que provoca el fet que s'expressin habitualment en aquesta llengua.

Contactes inicials

En qualsevol situació nova, els primers moments són cabdals a l'hora d'establir les bases sobre les quals funcionarem en el futur. Quan ens acostam a una realitat nova, els humans tenim tots els sentits alerta, i el nostre cervell és particularment sensible a tot el que passa.

És per això que allò que transmetem a les primeres persones que coneixem pot exercir una influència decisiva sobre el nostre comportament futur; i també, per aquest motiu, el fet de **parlarlos en català transmet una sensació de normalitat en l'ús d'aquesta llengua i s'aconsegueix una percepció d'oferiment, més que no d'imposició.**

Transmetre una actitud negativa o derrotista no té gran potencial per atreure parlants nous.

Usar el català en les primeres relacions personals que s'estableixen amb parlants nous; tenir una actitud positiva, cordial i de respecte envers la llengua —sense coaccions ni consells gratuïts—, i adoptar una conducta coherent en usar-la, són estímuls que ofereixen a la persona que s'acaba de conèixer la possibilitat d'elegir incorporar-se a la comunitat lingüística catalanoparlant, aprendre'n la llengua i usar-la.

Adscripció al català

Les raons més habituals per començar a aprendre i parlar en català no solen tenir una base ideològica.

El fet de relacionar un idioma amb una ideologia determinada pot fer perdre tots els parlants que no s'hi sentin identificats.

Els motius més habituals per a l'aprenentatge d'una llengua minoritzada són **la utilitat, el prestigi i el sentiment de proximitat o d'estima per les persones que la parlen.**

Comentaris elogiosos

Reforçar sistemàticament una conducta sol tenir un efecte positiu quan adquirim una llengua: estimula i facilita l'aprenentatge. Tanmateix, quan una conducta ja està consolidada, seguir amb el mateix tipus de reforçament provoca sacietat, i aviat pot passar a exercir un efecte contraproductiu.

Les persones que han après la nostra llengua i la parlen amb prou fluïdesa segurament prefereixen que els proporcionem un dels **reforços més potents** que coneixem els humans: **l'atenció**.

Si els escoltam sense interrompre'ls i els parlem amb normalitat, sense fer-los sentir forans (ni menyspreats), aleshores recompensarem adequadament la seva conducta, i augmentarem així la probabilitat que la mantinguin.

Les repetides adulacions sobre el fet que parlin en català poden ser incòmodes per als parlants nous: el que volen és centrar-se en la conversa, i no parlar tothora del català i de com és que el parlen (o com és que el parlen tan bé).

El millor **elogi** que podem fer a les persones que han après la nostra llengua i l'usen és **parlar-los en català amb normalitat** i mostrar en tot moment una **actitud assertiva** respecte a la llengua.

Evitem, a més, que ens hagin de demanar que els parlem en català o que hagin d'explicar o justificar la seva tria lingüística. Els estaviarem molta d'energia.

Direcció Insular de Política Lingüística
Departament de Participació Ciutadana i Presidència
Consell de Mallorca